

plaszczyźnie działać na rzecz Opolszczyzny i Ziemi Zachodnich w ogóle. Należał do współinicjatorów powołania w marcu 1957 r. Nadzwyczajnej Sejmowej Komisji Ziemi Zachodnich, której był wiceprzewodniczącym. Komisja oddała wielkie usługi w zakresie normowania i zagospodarowywania ZZ; duży w tym udział miał Karuga. Podobnie wielki był jego wkład w prace Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich, którego był jednym z współzałożycieli i członkiem Prezydium Rady Naczelnej.

Trapiiony w ostatnim okresie swego życia ciężką chorobą, Wincenty Karuga zmarł przedwcześnie. Liczne rzesze wzięły udział w jego pogrzebie, a przyjaciele i koledzy w pracy społecznej żegnali go nad grobem serdecznymi słowami.

F. M.

Z kroniki Instytutu Zachodniego

Zebranie pracowników IZ. W dniu 16 stycznia br. odbyło się zebranie pracowników naukowych Instytutu pod przewodnictwem dyrektora IZ prof. Michała Szczanieckiego. Dyrektor zapoznał zebranych z zakresem działania i odpowiedzialności członków nowej Dyrekcji opiekujących się poszczególnymi sekcjami i działami Instytutu. Nakreślił też kierunki prac naukowo-badawczych w nawiązaniu do minionego trzeciecia oraz zapowiedział szereg zmian zmierzających do usprawnienia funkcjonowania przede wszystkim baz usługowych, jak archiwum prasoznawczego Niemiec współczesnych i ZZ oraz biblioteki Instytutu. Zawiadomił również o staraniach Dyrekcji, aby pomocniczym pracownikom nauki umożliwić wyjazdy naukowe za granicę oraz stypendia doktoranckie i habilitacyjne. Podał także do wiadomości aktualny stan prac nad zmianą statutu IZ.

Z kolei sekretarz naukowy, doc. Bolesław Wiewióra, w obszerniejszym przemówieniu uzupełnił wywody Dyrektora IZ, m. in. podkreślił obowiązek przestrzegania dyscypliny pracy przez pracowników naukowych.

Konferencja pracowników sekcji socjograficznej IZ z publicystami. Staraniem Klubu Publicystów Politycznych przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich i Rady Wojewódzkiej TRZZ w Zielonej Górze odbyła się dwudniowa

(27 i 28 stycznia br.) konferencja naukowa poświęcona problematyce socjologicznej Ziemi Lubuskiej. Referaty na konferencji przygotowali pracownicy Sekcji Socjograficznej IZ. Udział wzięli przedstawiciele redakcji wielu centralnych i regionalnych czasopism: „Trybuny Ludu”, „Życia Partii”, „Polityki”, „Nowej Kultury”, „Tygodnika Kultury”, „Tygodnika Kulturalnego”, „Nadodrza”, „Kurieria Szczecińskiego”, „Głosu Wielkopolskiego” i in., a także działacze społeczni i polityczni woj. zielonogórskiego, przedstawiciele Prezydium WRN w Zielonej Górze, Kuratorium OSZ, Lubuskiego Tow. Kultury, oraz historycy zielonogórscy.

W pierwszym dniu obrad w Zielonej Górze referaty wygłosili: mgr A. Kwilecki, *Osadnictwo na Ziemi Lubuskiej w okresie Polski Ludowej*, mgr B. Chmielewska, *Stabilizacja ludności wiejskiej*, mgr J. Konieczny, *Integracja młodego pokolenia (na przykładzie młodzieży Międzyrzecza)* i dr Z. Dulczewski, *Regionalizm lubuski*. Po referatach wywiązała się długa i ożywna dyskusja. Obszerne wystąpienie I sekretarza KW PZPR w Zielonej Górze T. Wieczorka poświęcone było problemom polityki społecznej i kulturalnej na Ziemi Lubuskiej.

W drugim dniu uczestnicy konferencji wyjechali do Kostrzyna n. O., zwiedzając po drodze tereny naftowe w powiecie krośnieńskim, a następnie

biorąc udział w specjalnie zorganizowanym spotkaniu z przedstawicielami społeczeństwa kostrzyńskiego. W czasie tego spotkania mgr J. Konieczny przedstawił wyniki badań socjologicznych prowadzonych w Kostrzynie w l. 1957—1959 nad zagadnieniem powstawania nowej społeczności na gruzach przygranicznego miasta.

Pobyt doc. dr Bolesława Wiewióry w Austrii. W dn. 30 I—6 II 1962 r. sekretarz naukowy IZ doc. dr B. Wiewióra przebywał w Austrii, gdzie z inicjatywy Towarzystwa Polsko-Austriackiego wygłosił dwukrotnie wykład pt. *Die völkerrechtlichen Aspekte der Polnischen Westgebiete*. Pierwszy wykład wygłoszony został dn. 31 I 1962 r. w Pałacu Palfy we Wiedniu, drugi — dn. 1 II 1962 r. w Innsbrucku w Wielkiej Sali Izby Pracy.

Wykład we Wiedniu zgromadził ok. 70 osób. Dyskusja, która odbyła się po wykładzie, poruszyła szereg momentów politycznych związanych z zagadnieniem obecnej granicy polsko-niemieckiej: m. in. problem tzw. rekompensaty Polski za terytoria zabużańskie, charakter udziału władz zachodnich mocarstw okupacyjnych w akcji przesiedlenia ludności niemieckiej, wiążący charakter Układów Poczdamskich dla Niemiec, kwestię obywatelstwa ludności polskiej zamieszkującej Ziemię Zachodnie.

Drugi wykład, wygłoszony w Innsbrucku, zgromadził ok. 100 osób, w tej liczbie dużą grupę (ok. 25 osób) studentów zachodnioniemieckich studiujących na tamtejszym uniwersytecie. Podobnie jak i po wykładzie w Wiedniu, także i w Innsbrucku odbyła się ożywiona dyskusja. Szczególnie grupa zachodnioniemiecka wprowadziła do niej elementy polemiczne, głównie o charakterze politycznym. Wystąpienia studentów niemieckich spotkały się z ożywionymi replikami niektórych obecnych na sali słuchaczy austriackich. Ogólnie wszakże udało się dyskusję utrzymać w ramach polemiki naukowoprawnej. Poruszono w niej m. in. kwestię interpretacji pojęcia „władza najwyższa w

Niemczech”, uzasadnienie polityczne przesiedlenia, interpretację pojęcia „zarząd”, użytego w Układach Poczdamskich oraz kwestię zakresu uprawnień zwycięzców wobec pokonanego agresora.

Wykłady doc. dr B. Wiewióry zapoznały austriacką opinię publiczną z polską argumentacją prawnomiędzynarodową w sprawie granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Wizyty gości zagranicznych w IZ

W dn. 12 lutego br. złożył wizytę w Instytucie Zachodnim historyk i publicysta duński John Danstrup z Kopenhagi. Gość duński zainteresował się szczególnie problematyką socjologiczną i ekonomiczną Ziemi Zachodnich oraz metodą naukowych badań socjologicznych przez sekcję socjograficzną Instytutu.

W dniu 23 lutego 1962 r. przybył do Instytutu Zachodniego p. Herald Lange, pracownik naukowy *Institut für Zeitgeschichte* w Berlinie dla zapoznania się z pracami Instytutu w zakresie aktualnych stosunków polsko-niemieckich. Tego samego dnia p. Lange wygłosił w Pałacu Działyńskich odczyt na temat: *Walka sił postępowych w Niemczech Zachodnich przeciwko remilitaryzacji i faszyzacji życia politycznego*. W zebraniu zorganizowanym przez Zarząd Wojewódzki TRZZ wzięli udział także pracownicy IZ.

W lutym br. przybyła do Instytutu Zachodniego I. Bogoliepowa, aspirantka *Instytutu Mirowej Ekonomiki i Międzynarodnich Odnoszeń Akademii Nauk ZSRR*. Pobyt p. Bogoliepowej był wyrazem kontaktów, jakie ze wspomnianym Instytutem nawiązane zostały w czasie wizyty jego kierownika, prof. Arzumaniana w IZ.

Nominacje. Rada Państwa przyznała członkom Instytutu Zachodniego prof. dr Alfonsowi Klafkowskiemu i prof. dr Witoldowi Jakóbczykowi tytuł naukowy profesora zwyczajnego na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu.